

ATT ARBETA MED LÄROMEDLET

LAGOM

SVENSKA FÖR DIG MITT I SPRÅKET

B1/B2

Anki Blombergsson

s o a
a n m

Till läraren – Att arbeta med Lagom

I bokens inledning finns förklaringar till de rubriker som förekommer i boken, och här kommer en kort beskrivning av hur du kan arbeta med boken i praktiken.

När du börjar med ett kapitel

Varje kapitel inleds med en kort text som introducerar kapitlets tema och som är skriven på ett lite enklare språk.

Börja med att be eleverna att fundera över bilden på vänstersidan och över kapitlets rubrik. Du kan utgå från frågor som:

- ⊙ Vilka känslor och tankar väcker bilden?
- ⊙ Vad betyder kapitlets rubrik?
- ⊙ Vad säger bilden och kapitlets rubrik om vad kapitlet kommer att handla om?

Läs sedan texten högt – gärna genom stafettläsning där varje elev får läsa en mening eller två vardera. Uppmärksamma eleverna på betoning och uttal av knepiga ord medan de läser. Om du läser själv kan du läsa igenom en gång först, och sedan gå tillbaka och läsa texten en gång till med fokus på uttal och betoning. Du kan också läsa högt för eleverna först, och sedan låta dem läsa texten högt i helklass, par eller grupper. Anpassa arbetssätt efter klass och tid!

Efter texten finns några frågor som leder eleven djupare in på temat. Läs upp frågorna för eleverna och kontrollera att alla förstår dem. Låt sedan eleverna diskutera frågorna i mindre grupper eller par. Uppmuntra eleverna att ställa frågorna till varandra högt så att de får öva meningsbyggnad, frågeordföljd och nya ord. Be varje grupp att kort redogöra för vad de har pratat om när de har diskuterat färdigt.

Du kan med fördel utse en ”protokollförare” i varje grupp som skriver ner lite av det som de har sagt, om du tror att det fungerar i gruppen. Om det är en grupp som behöver stöttning och som kanske inte kommit så långt med språket än kan det bli för krävande att även försöka föra protokoll. Igen – anpassa efter din grupp och era omständigheter.

Att arbeta med grammatiken i boken

I varje kapitel finns en eller flera genomgångar av grammatik. Informationen kan med fördel läsas högt i klassen av eleverna. Det kan vara bra att påminna om att det ofta är först när man arbetar med uppgifterna som man verkligen förstår de grammatiska reglerna. Att enbart läsa om dem kan ju kännas väldigt förvirrande!

Du kan också ”förhöra” eleverna på grammatiken genom att be dem läsa ett stycke i taget, lägga undan boken/stänga den, och skriva ner vad de kommer ihåg av det som de har läst. De kan också träna på att anteckna medan du läser högt, och sedan jämföra med någon annan. Eller så kan de få ansvar för varsitt stycke och försöka skriva en förklaring till just det stycket och sedan förklara för klassen

Som bekant är ju repetition all kunskaps moder så det går att arbeta länge och väl med varje grammatiktext för att öka chanserna att eleverna förstår och faktiskt kommer ihåg det som de lär sig.

De flesta uppgifter som hör till grammatikavsnitten passar bra att jobba med parvis eller i en mindre grupp, men det är inget måste. En del elever kan ju av olika anledningar föredra att arbeta ensamma.

Det är viktigt att ni går igenom svaren tillsammans, så att eleverna inte sitter och knåpar på utan att ha en aning om i fall de gjort rätt eller fel. När ni går igenom uppgifterna är det bra att tänka på att inte fråga eleverna om de har förstått, de svarar ofta ja oavsett, utan ställ i stället gärna specifika frågor om svaret eller be eleverna förklara varför det blir på ett visst sätt.

Du kan också använda till exempel Mentimeter eller annat digitalt verktyg och där be eleverna svara på om de förstått eller inte, alternativt använda post-it-lappar eller papper i olika färger som eleverna kan hålla upp beroende på hur väl de känner att de förstått det som ni har gått igenom.

En rekommendation är också att arbeta textnära med grammatiken genom att till exempel gå tillbaka till kapitlets introduktionstext, eller någon av de andra texterna i kapitlet, och använda texterna för arbete med olika grammatiska ”fenomen”. En del uppgifter är redan konstruerade så, och de uppgifterna kan du använda och applicera på nya texter eller nya stycken/meningar.

VÄRT ATT NOTERA

Att arbeta med de längre texterna i kapitlet

Varje kapitel innehåller också två längre texter som fördjupar och breddar temat. Till de texterna finns både läsförståelsefrågor och diskussionsfrågor. Om du då och då vill kontrollera läsförståelsen kan de förstnämnda frågorna användas som just enkla läsförståelsetest.

Språket i de längre texterna är lite mer avancerat än i introduktionstexten, därför kompletteras de av ordlistor. Eleverna kan med fördel jobba med ordlistorna och förhöra varandra. Det kan också passa bra att lägga in en diktamen då och då med ord ur en viss text.

Du kan även be eleverna göra flashcards att använda för att kunna förhöra sig själva och varandra även utanför klassrummet.

En annan aktivitet som du kan göra för att stödja eleverna i sin ordinlärning är att be dem skriva ner ”dagens ord” efter varje lektion – ett ord som de lärt sig under lektionen och som de tycker är användbart och/eller roligt att kunna. Du kan sedan förhöra eleverna på just dessa ord i början av nästa lektion för att se om de fortfarande minns dem.

DISKUTERA FUNDERA

Skrivuppgifter i Lagom

Vi har medvetet valt att inte lägga in genrer, texttyper eller skrivuppgifter som är direkt kopplade till specifika genrer i boken eftersom vi tror att du som lärare har ditt unika sätt att undervisa om genrer på. Eftersom boken inte heller är specifikt riktad till en kurs är det svårt att veta exakt vilka texttyper som är relevanta för de elever som arbetar med boken.

Du som lärare kan addera nivåer, stilar, ramar med mera till de skrivuppgifter som finns och arbeta med att anpassa dem efter dina elever och era mål. Mer jobb för dig, eventuellt, men större avkastning för eleverna.

Om du vill ha fler skrivuppgifter kan du också be eleverna skriva på de teman som diskussionsfrågorna efter varje text lyfter. Även där kan du anpassa instruktionen efter texttypen som du själv önskar arbeta med. I kapitel 4 finns redan en skrivuppgift – *Kan du motivera Bengt?* – som utmynnar i en argumenterande text. Där kan man betona de argumenterande inslagen ännu tydligare genom att uppmana eleverna att använda verb och fraser som *anser*, *tycker*, *menar*, *hävdar* och *min åsikt är* samt ord som *motargument*, *skäl* och *anledning*. Man kan också tipsa om fler sambandsord, som till exempel *däremot*, *eftersom*, *därför*, *närmare bestämt*, *faktum är* och *alltså*. Diskussionsfrågor som lämpar sig bra som teser i fler argumenterande texter är exempelvis ”Adoptivföräldrar bör alltid/aldrig berätta för sina adopterade barn att de inte är deras biologiska föräldrar” från kapitel 7 eller ”Alla länder borde införa barnbidrag och statligt finansierad sjukvård” från kapitel 8.

I samband med kapitel 7 och kapitel 10 kan det passa bra att diskutera hur en tidningsartikel är uppbyggd och ta in texter om mordet i Linköping eller det senaste snökaoset från olika tidningar. Det blir också ett bra tillfälle att repetera ord, eftersom eleverna kommer att känna igen vokabulären från bokens texter om samma ämnen.

Lycka till i arbetet med boken och hör gärna av dig om du har frågor eller vill ha tips!

s o a
a n m